

Νικολέτα Λεούση Σκηνοθέτρια

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1981. Σπούδασε χημικός μηχανικός στο ΕΜΠ αλλά γρήγορα αποφάσισε ότι θα ήθελε να ασχοληθεί με τον κινηματογράφο. Μπήκε στο Πολυτεχνείο με υποτροφία, με τα λεφτά της οποίας αγόρασε την πρώτη της κάμερα. Σπούδασε κινηματογράφο στην Ελλάδα και την Αγγλία, όπου ολοκλήρωσε ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα με ειδίκευση στη σκηνοθεσία και το μοντάζ. Η πρώτη της ταινία με τίτλο "Γεννήτρια" συμμετείχε σε διεθνή φεστιβάλ και κέρδισε διακρίσεις. (Βραβείο Καλύτερου Σεναρίου, Βραβείο της Πανελλήνιας Ένωσης Κριτικών Κινηματογράφου (ΠΕΚΚ) στο 36ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Δράμας, MEDIA Award Tirana International Film Festival). Το 2016 συμμετείχε στο Berlinale Talents Short Film Station με το σενάριο για την ταινία "37 μέρες", η οποία έκανε πρεμιέρα στο διεθνές φεστιβάλ κινηματογράφου του Ρότερνταμ. IFFR 2019.

Φιλμογραφία

Γράμμα στη Σοφία (3', 2018) παραγωγή ΕΕΣ, 59ο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης

<https://vimeo.com/301794446>

password: letter2019

37 Μέρες (23', 2018), παραγωγή Marni Films, ΕΚΚ, ΕΡΤ. IFFR International Film Festival Rotterdam 2019, 41ο Φεστιβάλ Δράμας (βραβείο ΟΚΛΕ), 24ο φεστιβάλ Νυχτερες πρεμιέρας(Βραβείο Σεναρίου)

<https://vimeo.com/271045967>

password: 37daysscreener

Τζένη και Γιάννης (13', 2018) παραγωγή Marni Films, ΟΤΕ TV

<https://vimeo.com/272715099>

password: JohnandJenny

Γεννήτρια (19', 2013) παραγωγή Marni Films, ΕΡΤ.

36ο φεστιβάλ Δράμας (βραβείο σεναρίου, βραβείο ΠΕΚΚ), Tirana International Film Festival 2013(MEDIA Award), Palm Springs Short Film Festival 2014, 36th Cinemed Festival international du cinéma méditerranéen de Montpellier.

<https://vimeo.com/75302416>

37 Μέρες (2018) σκην. Νικολέτα Λεούση

Πώς αποφασίσατε να ασχοληθείτε με τον κινηματογράφο ;

Νομίζω αν δεν υπήρχαν λεωφορεία δε θα είχα ασχοληθεί με τον κινηματογράφο. Θυμάμαι τον εαυτό μου, 13 χρονών, καθισμένη μέσα στο 220 να κοιτάζω από το τζάμι και να φαντάζομαι διαφορετικές ζωές, ιστορίες και μύθους. Στην πραγματικότητα αποφάσισα να ασχοληθώ με το σινεμά κάπου τότε αλλά τόλμησα να το ξεστομίσω αφού πήρα το πτυχίο του χημικού μηχανικού.

Υπήρξαν κάποιες σκηνοθέτιδες που σας ενέπνευσαν;

Μέχρι να ασχοληθώ βαθύτερα με το σινεμά αγνοούσα τις ταινίες της Agnès Varda, της Chantal Akerman, της Μαρκετάκη και άλλων που μ αρέσουν πολύ σήμερα. Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου ανακάλυψα τις αγαπημένες μου σκηνοθέτριες.

Μέχρι στιγμής έχετε κάνει μικρού μήκους ταινίες σας ενδιαφέρει να κάνετε μια μεγάλου μήκους ταινία;

Στη μεγάλου μήκους δίνεται η δυνατότητα στη σκηνοθέτη να εμβαθύνει σε μια ιδέα και να αναπτύξει περισσότερο το θέμα της. Στην τελευταία μου ταινία «37 Μέρες» ένιωσα συχνά ότι πάω να κάνω μια μεγάλου μήκους ταινία σε διάρκεια μικρής . Η ταινία διαρκεί 23λεπτά αλλά η αφήγηση αναφέρεται σε γεγονότα που εκτυλίσσονται σε 37μέρες. Αυτό από μόνο του με έκανε να νιώσω πιο έτοιμη για μια μεγάλου μήκους.

" Στα projects όμως που υπάρχουν περισσότερα χρήματα, υπάρχει σαφώς μια προτίμηση σε άντρες σκηνοθέτες. Στο κομμάτι του μοντάζ, στο οποίο επίσης εργάζομαι, η διάκριση εκφράζεται με δυσπιστία και με χαμηλότερο μισθό. Μου έχει τύχει να δουλέψω στο μοντάζ σειράς και σε ένα τόσο γλοιώδες περιβάλλον από το οποίο απολύθηκα γιατί ήμουν πολύ σοβαρή."

Με τι πόρους καταφέρατε να κάνετε τις ταινίες σας; Αν κάποια σκηνοθέτης ξεκινάει τώρα που θα της προτείνατε να αναζητήσει πόρους για να κάνει τη πρώτη της ταινία ;

Οι κρατικές χρηματοδοτήσεις του ΕΚΚ και της ΕΡΤ μέσω του προγράμματος μικροφίλμ είναι οι πιο σοβαρές πηγές χρηματοδότησης για μια μικρού μήκους ταινία. Ωστόσο δύσκολα θα ρισκάρουν χρηματοδοτώντας κάποιον στην πρώτη του σκηνοθετική απόπειρα.

Οπότε για την πρώτη ταινία κάποιας θα πρότεινα είτε να γίνει χωρίς προϋπολογισμό, προσέχοντας να δείξουμε τον απαραίτητο σεβασμό στους συνεργάτες μας που θα δουλέψουν αμισθί. (αν και μόνο αν είναι και για αυτούς μια χρήσιμη εμπειρία εκμάθησης). Ή θα προσπαθήσουμε να βρούμε κάποια λίγα χρήματα από ιδιωτικούς πόρους. Κατά τη διάρκεια προετοιμασίας της τελευταίας μου μικρού μήκους έκανα μια εκστρατεία crowdfunding (χρηματοδότησης απευθείας από το κοινό) η οποία είχε επιτυχία.

Αυτό που θα ήθελα να τονίσω εγώ είναι να μην απογοητευτούμε μετά τη δημιουργία της πρώτης ταινίας και να τολμήσουμε τη δεύτερη. Είναι πολύ πιθανό η πρώτη να βγει κακή. Δεν πειράζει. Συμβαίνει και στους καλύτερους.

37Μέρες (2018) σκη. Νικολέτα Λεούση

"Υπάρχει σίγουρα επείγουσα ανάγκη για ταινίες που μοιράζονται μια άλλη ματιά από του straight λευκού άντρα. Αυτό συμβαίνει επειδή και στην κοινωνία υπάρχει ανάγκη να υπάρξει μια άλλη ματιά εκτός από του straight λευκού άντρα. Υποθέτω ότι αυτά τα δυο θα αλλάξουν παράλληλα και μακάρι η συζήτηση για αυτά στην Ελλάδα να άρχιζε χτες. "

Σε πολλές χώρες τα τελευταία χρόνια γίνεται μια προσπάθεια να εφαρμοστεί το μέτρο του 50/50 όσον αφορά την συμμετοχή των γυναικών στην παραγωγή ταινιών αλλά και στα προγράμματα των διεθνών φεστιβάλ κλπ., στην Ελλάδα μέχρι στιγμής δεν έχει υπάρξει μια τέτοια πρωτοβουλία σε θεσμικό επίπεδο. Είναι κάτι που θα θέλατε, που ίσως συζητάτε και με άλλους κινηματογραφιστές και κινηματογραφίστριες και ανθρώπους που δουλεύουν στον χώρο ή θεωρείται ότι δεν έχει ακόμα ανοίξει καν η συζήτηση;

Υπάρχει σίγουρα επείγουσα ανάγκη για ταινίες που μοιράζονται μια άλλη ματιά από του straight λευκού άντρα. Αυτό συμβαίνει επειδή και στην κοινωνία υπάρχει ανάγκη να υπάρξει μια άλλη ματιά εκτός από του straight λευκού άντρα. Υποθέτω ότι αυτά τα δυο θα αλλάξουν παράλληλα και μακάρι η συζήτηση για αυτά στην Ελλάδα να άρχιζε χτες.

Εμένα με μπερδεύει λίγο το ζήτημα του 50/50. Αφενός αφήνει έξω αρκετό κόσμο που δεν ανήκει ούτε στο ένα 50 ούτε στο άλλο. Επίσης ποσοτικοποιεί με το ζόρι κάτι το οποίο απέχει πάρα πολύ από το να είναι προϊόν. Καταλαβαίνω ότι το 50/50 είναι θεμιτό ως σπρώξιμο της κοινωνίας προς την ισότητα, αλλά δεν έχω τις κοινωνιολογικές γνώσεις να ξέρω αν μπορεί να λειτουργήσει.

Σε τι βαθμό και πώς εκφράζεται κατά την γνώμη σας και σύμφωνα με τις εμπειρίες σας οι διακρίσεις με βάση το φύλο στο συγκεκριμένο επάγγελμα; Ήταν κάτι που βιώσατε/παρατηρήσατε που θα μπορούσατε να μοιραστείτε μαζί μας ;

Πιστεύω πως οι διακρίσεις ξεκινάν όταν υπάρχουν χρήματα να μοιραστούν. Στις μικρού μήκους ταινίες σπάνια έχω νιώσει οποιαδήποτε διάκριση γιατί σπάνια έχω πληρωθεί και επάξια. Στα projects όμως που υπάρχουν περισσότερα χρήματα, υπάρχει σαφώς μια προτίμηση σε άντρες σκηνοθέτες. Στο κομμάτι του μοντάζ, στο οποίο επίσης εργαζομαι, η διάκριση εκφράζεται με δυσπιστία και με χαμηλότερο μισθό. Μου έχει τύχει να δουλέψω στο μοντάζ σειράς και σε ένα τόσο γλοιώδες περιβάλλον από το οποίο απολύθηκα γιατί ήμουν πολύ σοβαρή.

Γεννήτρια (2013) σκην. Νικολέτα Λεούση

Στα όσα χρόνια δουλεύετε σε πλατό, έχετε δει να αυξάνεται ο αριθμός των γυναικών στο συνεργείο;

Νομίζω πως έχει αυξηθεί ο αριθμός γυναικών σκηνοθετών, παραγωγών, αλλά και των υπόλοιπων ειδικοτήτων. Ίσως υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις ειδικά στον τομέα της εικόνας που για κάποιο λόγο ανδροκρατείται (και που έχω συναντήσει και τις πιο μάτσο περιπτώσεις συναδέλφων). Νομίζω όμως ότι κι αυτός ο τομέας βρίσκεται σε μια διαδικασία αλλαγής.

"Αυτό που θα ήθελα να τονίσω εγώ είναι να μην απογοητευτούμε μετά τη δημιουργία της πρώτης ταινίας και να τολμήσουμε τη δεύτερη. Είναι πολύ πιθανό η πρώτη να βγει κακή. Δεν πειράζει. Συμβαίνει και στους καλύτερους. "

Αν μπορούσατε να δώσετε μια συμβουλή σε νέες γυναίκες που θέλουν να ασχοληθούν με τον χώρο ποια θα ήταν αυτή;

Να το κάνουν. Μου φαίνεται φυσικό και λογικό το να θες να σπουδάσεις σινεμά ή να θες να μπεις στο χώρο του κινηματογράφου. Τα επαγγέλματα του κλάδου θα γεμίσουν τη ζωή σου με περιπέτεια, γνώση και εμπειρίες. Δε θα βολευτείς ποτέ και πάντα θα ψάχνεις κάτι. Οι συνάδελφοί σου θα είναι ωραίοι άνθρωποι και θα νιώθεις την ομορφιά του να δουλεύεις σε ομάδα. Ωστόσο είναι δύσκολο να συνεχίσεις. Η συμβουλή μου θα ήταν να μην τα παρατήσουν μετά τις πρώτες προσπάθειες. Αν κάνουν ταινίες γιατί θέλουν να πάνε στις Κάννες, είναι πιθανό να απογοητευτούν γρήγορα. Αν κάνουν ταινίες για την περιπέτεια, ίσως επιμείνουν παραπάνω. Επίσης θα βοηθήσει πολύ το να έχουν κάποιον άλλο τρόπο να εξασφαλίσουν κάποιο εισόδημα. (οικογενειακούς πόρους ή κάποια άλλη παράλληλη εργασία)

Στα επόμενα 5 χρόνια τι θα ευχόσασταν να αλλάξει προς το καλύτερο στο ελληνικό σινεμά;

Το πιο σημαντικό για μένα θα ήταν να μας εμπιστευθεί το κοινό και να βλέπει τις ταινίες μας. Αλλά δε μπορώ να μη ζητήσω και τα αυτονόητα: να αυξηθούν τα ποσά κρατικής χρηματοδότησης και να γίνουν ανάλογα των άλλων χωρών και να επισπευτούν οι εγκρίσεις και οι διαδικασίες χρηματοδότησης από το ΕΚΚ ώστε κάποιος που θέλει να κάνει μια ταινία το 2020 να μην καταλήγει να την κάνει το 2030.

Τέλος, πείτε μας πάνω σε τι δουλεύετε αυτήν την στιγμή;

Αυτή την εποχή δουλεύω πάνω σε ένα ντοκιμαντέρ που λέγεται «Αν δεν υπήρχαν λεωφορεία, θα υπήρχαν ταινίες;» Ένα ντοκιμαντέρ για το να κοιτάζεις, πίσω από το τζάμι ενός λεωφορείου, ή μέσα από μια κάμερα.